

Handläggare: Monica Petersson
Telefon: 08-508 25 028

Till
Arbetsmarknadsnämnden

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014 Arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014.
2. Arbetsmarknadsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.
3. Arbetsmarknadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Charlotte Svensson
Förvaltningschef

Helene Bengtson
Avdelningschef

Lars Brandt
Avdelningschef

Sammanfattning

Jämfört med många andra delar av landet drabbades Stockholmsregionen lindrigt av den senaste lågkonjunkturen. Redan under senare delen av 2010 stabiliserades situationen på arbetsmarknaden, arbetslösheten minskade och antalet inrapporterade jobb till Arbetsförmedlingen började öka. Fortfarande är dock situationen besvärlig för gruppen långtidsarbetslösa och för personer med låg utbildningsnivå. Ungdomsarbetslösheten minskar, men ungdomar utan fullständig gymnasieutbild-

ning har fortfarande svårt att komma in på arbetsmarknaden trots det förbättrade konjunkturläget.

Bland de inskrivna på Jobbtorg Stockholm är det cirka 40 procent som endast har förgymnasial utbildning eller lägre. Detta gäller även ungdomar. Närmare 48 procent av de inskrivna har högst ett års arbetslivserfarenhet. Redan under slutet av 2010 och början av 2011 har inskrivningarna till jobbtorgen dock minskat, beroende på att färre behöver söka försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl än under lågkonjunkturen.

För cirka 10 procent av varje årskull krävs insatser som kompletterar utbildningsmarknadens rika utbud inom vuxenutbildningen och på yrkeshögskolenivå. Att ge denna grupp av ungdomar en samlad och anpassad utbildning där olika myndigheter och förvaltningars uppdrag sammanflätas, blir stadens utmaning framöver.

Nämnden har ansvar för övergripande samordning och uppföljning av flyktingfrågor. I detta uppdrag bör särskilt fokus ligga på utvecklingsbehov och uppföljning av olika delar och konsekvenser av etableringsreformen i samverkan med andra berörda nämnder och Arbetsförmedlingen. Syftet är att den nyanlände snabbare etablerar sig i arbets- och samhällslivet.

Regeringen förväntas under hösten 2011 presentera en proposition om en ny lag om samhällsorientering för nyanlända invandrare, med anledning av slutbetänkandet från Utredningen om samhällsorientering för nyanlända invandrare (SOU 2010:37). Lagen förväntas gälla från 1 juli 2012. Lagen kommer att innebära en utökning av målgruppen till att omfatta samtliga nyanlända som fått uppehållstillstånd i Sverige under minst ett år, med undantag av gäststuderande. Om riksdagen antar regeringens förslag innebär det en flerdubbling av antalet personer som har rätt att delta i samhällsorienteringen och en betydligt mer omfattande verksamhet behöver planeras inom ramen för arbetsmarknadsnämndens uppdrag.

På nationell nivå pågår ett omfattande förändringsarbete gällande styrningen av skolan. En del reformer som berör vuxenutbildningen är beslutade, som nya skollagen, ämnesplaner i gymnasieskolan och den nya betygsskalan. Arbetet med en ny vuxenutbildningsförordning pågår på Utbildningsdepartementet. Den 2 mars 2011 fattade riksdagen beslut angående legitimation av lärare och förskollärare. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011 och ska tillämpas fullt ut från den 1 juli 2012.

Inför implementeringen av de nya reformerna inom vuxenutbildningen krävs omfattande informationsinsatser, tekniska anpassningar samt översyn av lärarbeståndet.

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

Bakgrund

Utgångspunkt för arbetet med underlaget är kommunfullmäktiges budget för år 2011 med inriktning för åren 2012 och 2013. Större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2012 och 2013 ska analyseras och kommenteras. Det är viktigt att analysen för perioden 2012 till 2014 fångar de viktigaste frågorna som berör kärnverksamheten. Planeringen utgår från Stockholms stads Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass.

Budgetunderlaget ska under respektive relevant inriktningsmål redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats av förvaltningens ledningsgrupp. Ärendet har behandlats inom ramen för facklig samverkan.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nedan redovisas nämndens strategiska satsningar för att bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Insatser för långtidsarbetslösa och lågutbildade aspiranter inom jobbtorgen utvecklas.
- Arbetet med sjukskrivna personer med behov av försörjningsstöd utvecklas i samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.
- Samverkan med Arbetsförmedlingen ska intensifieras i syfte att den nyanlände snabbare etablerar sig i arbets- och samhällslivet.
- Nyanlända flyktingar har efter introduktion en grundläggande kunskap om det svenska samhället.

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Utveckla det uppsökande arbetet och utveckla nya insatser lämpade för 16 - 19-åringar med anledning av uppföljningsansvaret enligt skollagen.
- Nya samverkansformer mellan Arbetsförmedlingen och svenskundervisning för invandrare (sfi) ska utvecklas.
- Sfi ska ha tydligt fokus på de studerandes kommande arbets- och yrkesliv.

- Målet ska vara en kortare väg till arbete för sfi-elever och för dem med yrkesutbildning från sitt hemland ska sfx-utbildningar vara ett tydligt alternativ.
- Målet för vuxenutbildningen är att vuxna ska få stöd och stimulans i sitt lärande. Den som har fått minst utbildning ska prioriteras.
- Vuxenutbildningen strävar efter att få så nöjda studerande som möjligt där kunskapen ska stå i fokus och individuella mål om arbete eller fortsatt högre utbildning ska infrias.
- Stadens leverantörer av utbildning, såväl kommunala som privata, ska uppleva att de behandlas professionellt och likvärdigt.
- Fortsatt upphandling för att skapa valfrihet.

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Nämndens resurser ska används effektivt och omedelbara åtgärder ska vidtas vid befarade underskott och/eller vid bristande kvalitet.
- Lokalanvändning ska ses över i takt med att hyresavtal löper ut.
- Minska sjukfrånvaron.

2. Nämndens verksamhetsområde

Stadsövergripande frågor

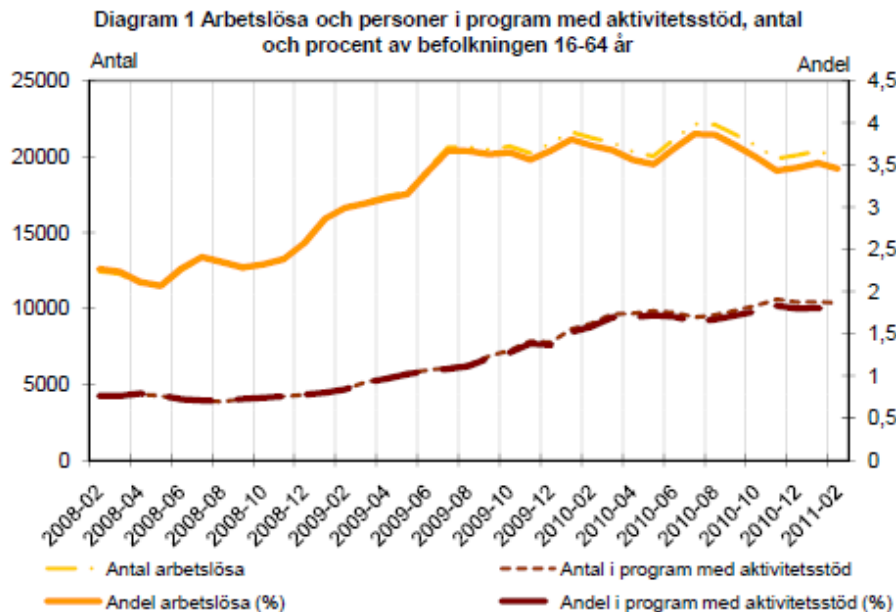
Nämnden har ett stadsövergripande ansvar avseende arbetsmarknadsfrågor, flyktingfrågor, vuxenutbildning och svenskundervisning för invandrare (sfi). Det innebär främst att nämnden har ett samordningsansvar för dessa frågor som går utöver det egna driftansvaret. Vidare ansvarar nämnden för att anordna regiongemensam samhällsorientering för nyanlända. Nämnden har även i budget 2011 fått ansvar för samordningen av uppföljning av 16-19 åringar utifrån det ansvar som ligger på kommunerna enligt skollagen.

Arbetsmarknad

Jämfört med många andra delar av landet drabbades Stockholmsregionen lindrigt av den senaste lågkonjunkturen. Redan under senare delen av 2010 stabiliserades situationen på arbetsmarknaden, arbetslösheten minskade och antalet inrapporterade jobb till Arbetsförmedlingen började öka. Fortfarande är dock situationen besvärlig för gruppen långtidsarbetslösa och för personer med låg utbildningsnivå. Ungdomsarbetslösheten minskar, men ungdomar utan fullgjord gymnasieutbildning har fortfarande svårt att komma in på arbetsmarknaden trots det förbättrade konjunkurläget. För många unga borde den kommunala vuxenutbildningen bli en tydlig väg till egen försörjning

HELA STADEN

Arbetsökande per månad

På det nationella planet förväntas efterfrågan av arbetskraft ta extra fart 2012. En bidragande orsak till den ökade efterfrågan är generationsväxlingen på arbetsmarknaden. Samtidigt har regionen en stadig inflyttning som gör att generationsskiftet inte förväntas skapa samma arbetskraftsbrist som annars skulle ha varit fallet.

Det är framförallt efterfrågan på utbildad arbetskraft, personal inom den privata servicesektorn såsom hantverksyrken som förväntas öka. Generellt sett kan detta gynna Stockholm som har en i huvudsak välutbildad befolkning och en hög andel företag inom den privata servicenärigen.

Nationellt förväntas en minskning av efterfrågan på lågutbildad arbetskraft. En viss brist på överensstämmelse mellan arbetskraftens utbildningsnivå och arbetsmarknadens krav förväntas därför – det kommer att råda brist på viss arbetskraft samtidigt som antalet långtidsarbetslösa förväntas öka. För en del av de grupper som staden arbetar med inom Jobbtorg Stockholm innebär det att arbetsmarknadsläget kommer att vara fortsatt kärvt i högkonjunkturen. Bland de inskrivna på Jobbtorg Stockholm är det cirka 40 procent som endast har förgymnasial utbildning eller lägre. Detta gäller även ungdomar. Närmare 48 procent av de inskrivna har högst ett års arbetslivserfarenhet. Redan under slutet av 2010 och början av 2011 har inskrivningarna till jobbtorgen dock minskat, beroende på att färre behöver söka försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl än under lågkonjunkturen.

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

Det kommer dock att krävas fortsatta satsningar för att jobbtorgens nuvarande målgrupper ska komma ut på arbetsmarknaden. Det påbörjade samarbetet mellan Jobbtorg Stockholm, Sfi, vuxenutbildning och folkhögskolor är långsiktigt av stor betydelse för att stimulera så många som möjligt att söka sig till utbildning – detta gäller främst de arbetslösa ungdomarna. I den nya förvaltningen blir också en viktig samverkansfråga att länka samman de möjligheter som finns inom den kommunala vuxenutbildningen med de arbetsmarknadsutbildningar som Arbetsförmedlingen tillhandahåller för att skapa bredast möjliga utbud för arbetslösa med mycket låga utbildningsnivåer.

I det generationsskifte som väntas skulle staden också genom vissa egna utbildningsinsatser kunna öppna stadens arbetsplatser för fler som saknar nödvändig utbildning. Erfarenheterna från den satsning som redan görs genom ungdomsansättningar, och genom att arbetslösa erbjuds anställning som Stockholmsvärdar kan därför ligga till grund även för kommande satsningar. Detta kan vara särskilt intressant mot bakgrund av att många unga idag väljer andra inriktningar på sin utbildning än t.ex. vård och omsorgssektorn. En kortare utbildning och en tid på en arbetsplats kan bli den stimulans som ibland behövs för att fler ska välja att genomgå en fullständig utbildning till ett yrke i dessa sektorer.

Flyktingmottagande

Etableringsreformen

I december 2010 trädde den nya lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare i kraft. Den innebär att Arbetsförmedlingen har tagit över det samordnande ansvaret för nyanlända flyktingars etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

I Arbetsförmedlingens uppdrag ingår att erbjuda nyanlända flyktingar etableringsamtal och en individuellt utformad etableringsplan som ska innehålla minst svenskundervisning för invandrare (sfi), samhällsorientering och arbetsförberedande insatser. Etableringsplanen kan omfatta upp till 24 månader under tre år efter att den nyanlände fått uppehållstillstånd. Nyanlända som deltar enligt etableringsplanen får en etableringsersättning som beslutas av Arbetsförmedlingen och betalas ut av Försäkringskassan. Genom Arbetsförmedlingen kommer den nyanlände att erbjudas en så kallad etableringslots på ett företag eller organisation som ska stödja den nyanlände att genomföra etableringsplanen. Arbetsförmedlingen ska också erbjuda nyanlända flyktingar som önskar få hjälp med bosättning, en anvisning till en kommun som kan erbjuda bostad och som har en arbetsmarknad som matchar den nyanländes bakgrund och plan för framtida yrkesliv. Den nyan-

lände kan liksom i det tidigare flyktingmottagandet välja att bosätta sig i så kallat eget boende. Alla nyanlända som bosätter sig i Stockholm måste ordna sitt eget boende. Nyanlända som vill ha hjälp med en bostad kan anmäla intresse för en anvisning till en annan kommun i landet upp till sex månader efter uppehållstillstånd.

Stadens fortsatta ansvar och prognoser

Efter etableringsreformens införande har kommunerna fortsatt ansvar för sfi och att ge nyanlända samhällsorientering (se nedan). Kommunerna kommer också att ha ett ansvar för de nyanlända flyktingar som inte kan delta i den statliga etableringen och/eller har behov av kompletterande försörjningsstöd. Nyanlända som på grund av fysisk eller psykisk funktionsnedsättning inte kan delta i etableringsinsatser på minst 25 procent av en heltid har inte rätt till etableringsplan och etableringsersättning. Den nyanlända kan dock återgå till eller påbörja sin etableringsplan inom 12 månader.

Det är angeläget att staden och arbetsmarknadsnämnden noga följer Arbetsförmedlingens bedömningar av nyanländas förmåga att delta i etableringsinsatser och verkar för en samsyn med Arbetsförmedlingen och samverkan med externa aktörer kring nödvändiga rehabiliteringsinsatser som syftar till att den nyanlände kan återgå eller börja sin etablering inom 12 månader.

Även nyanlända som deltar i etableringsinsatser på heltid och har full etableringsersättning kan ha behov av kompletterande försörjningsstöd. Det gäller under det så kallade glappet, innan första utbetalningen av etableringsersättningen. Arbetsmarknadsnämnden i samverkan med socialnämnden bör också noggrant följa utvecklingen och omfattningen av om nyanlända som har full etableringsersättning också har behov av kompletterande försörjningsstöd.

Under 2011-2012 har kommunerna fortsatt ansvar för introduktionen till de flyktingar som fått uppehållstillstånd t.o.m. oktober 2010. Stadens introduktionsperiod för denna målgrupp omfattar 18-24 månader varför stadens ansvar för flyktingmottagande enligt tidigare system kommer att finnas kvar till och med slutet på 2012. Stadsdelsnämnderna ansvarar för mottagning, samhällsinformation och introduktionsersättning till nyanlända flyktingar. Jobbtorg Stockholm ansvarar för att upprätta en jobbplan på heltid och erbjuda arbetsförberedande insatser till målgruppen. Dessa verksamheter kommer att få ett minskat antal deltagare inom introduktionsperioden under 2011 och 2012 eftersom inga nyanlända flyktingar tillkommer vartefter de inskrivna avslutar sin introduktion. Stadens insatser för målgruppen ska även fortsättningsvis ha fokus på heldagsaktivitet med sikte på kortast möjliga ledtid från nyanländ till nyanställd.

Jobbtorg Stockholm hade under 2010 cirka 640 inskrivna aspiranter som omfattades av flyktingmottagandet, vilket motsvarade knappt 6 procent av det totala antalet inskrivna aspiranter. Flyktingar som får uppehållstillstånd från november 2010 utgör inte jobbtorgens målgrupp då staden inte längre ansvarar för introduktion, arbetsmarknadsinsatser och ersättning till dessa. Det genomsnittliga antalet inskrivna flyktingar på jobbtorg beräknas därför, jämfört med 2010, minska med 35-40 procent under 2011 och med 90-95 procent under 2012. Omfattningen av stadsdelsnämndernas flyktingmottagning beräknas minska i motsvarande omfattning.

Arbetsmarknadsnämndens flyktingsamordnande uppdrag

Nämnden har ansvar för övergripande samordning och uppföljning av flyktingfrågor. Tillsammans med berörda nämnder i staden bör en dialog föras med Arbetsförmedlingen och andra externa aktörer om frågor som till exempel rör nyanländas hälsa och rehabilitering, om information och insatser till nyanlända kring möjligheter till ny bosättningsanvisning inom ramen för etableringen och hur behov av kompletterande försörjningsstöd kan minimeras och förebyggas. Inför slutet på 2012 kommer också samverkan kring de nyanlända flyktingar som inte blivit självförsörjande efter 24 månader i etablering, att bli aktuell.

Samhällsorientering

Nämnden har uppdraget att anordna regiongemensam samhällsorientering för nyanlända. Innehållet i och utformningen i samhällsorienteringen regleras i en särskild förordning (2010:1138). Samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället. Målen är att deltagarna utvecklar kunskap om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna, om den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt, om hur samhället är organiserat samt om praktiskt vardagsliv.

Hösten 2010 tecknade staden genom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden en överenskommelse med 24 av länets kommuner om samverkan kring samhällsorienteringen. Överenskommelsen innebär en samordnad upphandling och att kommunerna ingår i ett kommungemensamt kansli, Centrum för samhällsorientering i Stockholms län, med placering i Stockholms stad under arbetsmarknadsnämnden. Centrum för samhällsorientering samordnar kontakter med upphandlade leverantörer, Arbetsförmedlingen, kommuner och externa myndigheter och aktörer. Utbildningar kommer att påbörjas våren 2011 när upphandlingsprocessen är avslutad.

I *Utredningen om samhällsorientering för nyanlända invandrades* slutbetänkande (SOU 2010:37) föreslås att målgruppen för samhällsorienteringen ska utökas till samtliga nyanlända som fått uppehållstillstånd i Sverige under minst ett år, med undantag från gäststuderande. Regeringen förväntas under hösten 2011 presentera en proposition om en ny lag om samhällsorientering för nyanlända invandrare från 1 juli 2012 i enlighet med utredningens förslag. Om riksdagen antar regeringens förslag innebär det en flerdubbling av antalet personer som har rätt att delta i samhällsorienteringen och en betydligt mer omfattande verksamhet behöver planeras. När innehållet i den nya lagförslaget är känt bör nämnden skyndsamt undersöka förutsättningarna för ett fortsatt samarbete med kommuner i länet och formerna för detta.

Hälsokommunikatörer för nyanlända

Under 2010 och 2011 deltar staden i Projektet Hälsokommunikatörer i Stockholms län. Utvecklingsprojektet ägs av Stockholms läns landsting och övriga projektpartner är Huddinge och Södertälje kommuner. Hälsokommunikatörerna ger vägledning i hälso- och sjukvårdsfrågor på modersmål och möter de nyanlända och personal inom t.ex. primärvård, sfi-skolor, flyktingmottagningar och jobbtorg. Hälsokommunikatörernas insatser ska verka förebyggande och främja nyanländas möjligheter till deltagande i arbets- och samhällsliv. Under 2011 blir de också en naturlig del av samhällsorienteringen för nyanlända. Landstinget kommer under 2011 formulera implementerings- och finansieringsförslag inför 2012.

Jobbtorg Stockholm

Den ljusning som syns på arbetsmarknaden har under slutet av 2010 och början av 2011 resulterat i ett något minskat inflöde till Jobbtorg Stockholm. Det är framförallt de grupper som stått relativt nära arbetsmarknaden som nu lättare kommer ut i arbete, samtidigt som färre nytillkomna behöver söka försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet. Fortfarande finns dock en stor grupp där ansträngningarna nu behöver intensifieras för att grupper som i en lågkonjunktur har stora svårigheter ska kunna få del av de möjligheter som högkonjunkturen och generationsväxlingen på arbetsmarknaden skapar. Huvuddelen av de som Jobbtorg Stockholm arbetar med har generellt sett en svag ställning på arbetsmarknaden. Många tillhör den grupp som riskerar fortsatt långtidsarbetslöshet genom högkonjunkturen om inte aktiva insatser görs såväl avseende matchning mot de jobb som finns, som vissa yrkesförberedande insatser för att stärka individernas konkurrenskraft om jobben. Fortsatt satsning behövs också för att fler, framförallt unga, ska börja studera.

Under 2010 har drygt 30 procent av de inskrivna på jobbtorgen varit inskrivna mer än ett år. För denna grupp krävs särskilda insatser om de ska kunna hävda sig på en arbetsmarknad som ställer allt högre krav på de anställda. En tydlig inriktning bör vara att rusta aspiranter för yrken som kräver mindre kvalifikationer eller ut-

bildning, och där antalet jobb kanske inte beräknas öka, men där generationsväxlingen ändå kan medföra att det blir lediga jobb att söka. Sådana åtgärder kan för en del aspiranter förväntas ta längre tid än vad som normalt krävs för en arbetssökande att komma ut i arbete.

Inom staden finns idag en stor grupp arbetslösa som får försörjningsstöd och som har behov av vissa rehabiliteringsinsatser för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. En del av dessa har pågående missbruk som innebär att de tydligt faller inom stadsdelsnämndernas ansvarsområde. Andra har mer svårdefinierade psykosociala rehabiliteringsbehov där gråzonen mellan stadsdelsnämndernas ansvarsområde och jobbtorgens är uppenbar. Många i denna grupp har fått försörjningsstöd under mycket lång tid. Trenden är att allt fler av dessa personer remitteras till jobbtorg för bedömning av möjliga arbetsområden, eller för att det bedöms som positivt om fler kan ta ett första steg mot arbetsmarknaden t.ex. genom praktik, även om de inte direkt står till arbetsmarknadens förfogande. Detta ställer fortsatta krav på metodutveckling från jobbtorgens sida

Stadsdelsförvaltningarna ser också ett ökande inflöde av sjukskrivna som saknar ersättning från Försäkringskassan. Trots sjukskrivning kan en del av dessa personer ha arbetsförmåga inom vissa yrkesområden, varför en del i målgruppen remitteras till jobbtorg. Även här behövs utveckling av arbetsformerna på jobbtorg.

Arbetsmarknadsnämnden har i budget för 2011 fått i uppdrag att i samverkan med stadsdelsnämnderna utveckla insatser för olika grupper som har större arbetshinder, och där såväl stadsdelsnämnderna som jobbtorg saknar bra verktyg. Ett sådant arbete har redan påbörjats under 2011 men bör fortsätta och ges hög prioritet även framåt under en fortsatt högkonjunktur. Detta är dock ett resurskrävande arbete då de personer det handlar om ofta har stora stödbehov. Framförallt krävs resurser för fördjupade utredningsinsatser.

När det gäller utvecklingen av insatser för jobbtorgens ordinarie målgrupper sker detta utvecklingsarbete till en del genom projekt med stöd från olika EU-fonder. I takt med att dessa projekt löper ut behöver ställning tas till vad av projektens verksamheter som ska implementeras, och i vilken omfattning. Samtliga projekt har gett utrymme för fördjupade insatser för personer där jobbtorgens ordinarie insatser inte visat sig tillräckliga. Redan i slutet av 2011 avslutas det Språkstödsprojekt som givit nyanlända möjlighet att praktisera med stöd av språkstödjare på det egna modermålet. Under våren 2011 kommer en utvärdering av verksamheten göras som sedan ska ligga till grund för planering inför 2012. Hittills har dock samtliga inblandade – jobbtorg, praktikplatser, språkstödjare och aspiranterna själva varit mycket eniga om att verksamheten har givit förutsättningar för nyanlända att tidigare komma i kontakt med arbetslivet.

Övriga pågående utvecklingsprojekt fortsätter också 2012 med stöd av ESF. Här blir implementeringsfrågorna aktuella först 2013.

I övrigt sker utveckling av jobbtorgsgemensamma resurser som t ex det sammanhållna arbetet med stadens praktikplatser. Inför 2011 kommer också det gemensamma matchningsarbetet att utvecklas ytterligare. Denna typ av jobbtorgsgemensamma aktiviteter ger större bredd på utbudet för jobbtorgens olika aspiranter, men kan samtidigt komma att kräva nya lokallösningar i vissa fall.

Språkstödsprojektet

Projektets syfte är att underlätta för nyanlända att tidigt under etableringsprocessen kunna komma ut i praktik, träna sitt språk och få kontakt med det svenska arbetslivet. För att uppnå detta bygger projektet ett språkstödscenter med språkstödjare som stöder både den nyanlända och arbetsplatsen under den nyanländes första praktikperiod på svensk arbetsmarknad. Språkstödjarna talar somaliska och arabiska vilka är de största språken bland nyanlända för närvarande, och fungerar därmed både som språkstödjare utifrån aspiranternas modersmål, och som kulturbyggare. I projektet provas också ett mobilbaserat språkstödsprogram som kan byggas i olika moduler för olika allmänna och branschspecifika behov. Europeiska flyktingfonden har beviljat nämnden 10,0 mnkr för hela perioden 2009-2011.

Etablering Stockholm

Projektet är ett av de största ESF-projekten i regionen och syftar till att bygga en sammanhållen etableringskedja för nyanlända i syfte att korta den nyanländes väg in på arbetsmarknaden. I projektet sker en kvalitetsutveckling/kvalitetssäkring av insatser som idag riktas till nyanlända. Nya metoder utvecklas vad gäller språkinläring för lågutbildade, matchning av nyanlända samt byggande av nätverk mot arbetsmarknaden. En huvudfråga i projektet är att bygga samverkansstrukturer mellan sfi, jobbtorg, stadsdelsförvaltningar och Arbetsförmedlingen för att skapa en sammanhållen etableringskedja som är effektiv och där dubbelarbete undviks. Andra viktiga samverkansparter är Röda Korset i den nätverksbyggande delen, samt arbetsgivare i såväl matchningsdelen som i kvalitetssäkringen av att nyanlända under etableringstiden rustas utifrån kraven i arbetslivet. ESF-rådet har beviljat nämnden 37,2 mnkr för hela perioden 2009-2012.

Famu

I september 2010 startade också projektet Famu riktat till långtidsarbetslösa med huvudfokus på Järvafältet. Målgruppen är ofta mycket lågutbildad, saknar ofta erfarenhet av svensk arbetsmarknad och har ofta brister i svenska språket. Detta är ett angeläget projekt som ett led i jobbtorgens arbete med att bygga nya metoder

för de grupper som blir kvar länge på jobbtorg, och där ordinarie insatser inte räcker för att den enskilde ska komma ut i arbete. Projektet avser tiden 2010-2013 och nämnden har beviljats 23,5 mnkr från ESF för hela projektperioden.

Under våren 2011 lämnas ansökningar till ESF avseende två ytterligare utvecklingsprojekt. Det ena är ett transnationellt projekt - "Transit" – som syftar till att utveckla ett internationellt samarbete och erfarenhetsarbete omkring olika knäckfrågor i den verksamhet som bedrivs inom Jobbtorg Stockholm eller i de redan existerande utvecklingsprojekten. Det andra är ett projekt som avser arbetsprövning för försörjningsstödstagare från stadsdelsförvaltningarna med oklar problematik, arbetsträning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden samt eventuellt ett delprojekt avseende utveckling av förmedling av korta jobb för framförallt hemlösa med lång väg in på ordinarie arbetsmarknad. Detta projekt avser i första hand socialtjänstens målgrupper och bedrivs i nära samverkan med socialtjänsten.

Filur

Projektet startade 1 februari 2010 och ska genomföra ett särskilt stödprogram för ungdomar som trots olika insatser inte lyckats komma igång med arbete och studier, eller inte lyckas hålla sig kvar där utan ständigt återkommer, och där fördjupade stödinsatser behövs. Insatserna utgörs av fördjupad kartläggning, självstärkande utbildning, studie- och yrkesvägledning samt arbetslivsmentorer. ESF-rådet har beviljat nämnden totalt 6,3 mnkr för hela perioden 2010-2012.

Merit

I september 2010 startade projektet Merit riktat till ungdomar som i huvudsak går ut på att bygga särskilda övergångsinsatser för unga på väg ut mot arbete eller utbildning men där ungdomarna behöver introduktion och stöd för att kunna klara av att ta steget till arbete eller studier. En väsentlig del är att kunna följa ungdomen också under den första tiden i skolan eller på arbetsplatsen för att i möjligaste mån förhindra avhopp. Inom projektet finns en uppsökande del riktad till ungdomar på Järvafältet i samverkan med Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder. Projektet avser tiden 2010-2013 och nämnden har beviljats 19,8 mnkr i stöd för hela projektperioden. Inför 2011 räknar förvaltningen med att inkomma med en ny ansökan om medel från Järvalyftet för att verksamheten ska kunna fortsätta under hela projekttiden. Inför 2012 måste medel avsättas i stadens budget eller från Järvalyftet om verksamheten ska kunna fortsätta.

Unga In.

Unga In bedriver uppsökande verksamhet i hela staden. Arbetsförmedlingen är projektägare och Jobbtorg Stockholm bidrar med resurser för en tjänst i projektet som har stöd från ESF. Projektet avslutas i slutet av 2011, men Arbetsförmedling-

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

en har för avsikt att söka ytterligare medel från ESF, under förutsättning att olika samverkansparter kan lösa frågan om medfinansiering. Då de ungdomar som avses varken har försörjningsstöd eller insatser från Arbetsförmedlingen måste medfinansieringen kunna lösas på annat sätt. Staden beräknas få en förfrågan om medfinansiering för ett fortsatt projekt för 2012-2014. Medel behöver tillskjutas för detta om inte driftmedel från någon av nämndens driftverksamheter ska föras över till detta uppdrag.

Praktik eller arbete för personer med funktionsnedsättning

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för att personer med funktionsnedsättning kan komma ut i arbete. Staden kan dock göra mer. Inom arbetsmarknadsnämnden verksamhetsområde finns verksamheten Openeyes som syftar till att matcha personer med olika funktionsnedsättningar till praktikplatser eller anställningar på privata företag eller arbetsplatser inom staden. Arbetssättet har visat sig välfungerande men verksamheten har från start haft en liten omfattning. Verksamheten skulle kunna byggas ut och vidareutvecklas i samverkan med Arbetsförmedlingen i syfte att fler funktionsnedsatta inom staden skulle kunna erbjudas praktik, någon form av subventionerad anställning eller en vanlig anställning.

Uppföljningsansvar för 16-19 åringar

Enligt budget för 2011 har den nya arbetsmarknadsnämnden ansvaret för samordning av det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar. Några medel för särskilda insatser för denna grupp har inte tillförts nämnden för 2011.

Det kommunala uppföljningsansvaret regleras i skollagen 1 kap 18 §. Enligt denna ska en hemkommun löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Kommunens skyldighet omfattar inte de ungdomar som genomför eller har fullföljt utbildning på nationella eller specialutformade program i gymnasiet eller motsvarande utbildning.

Under åren 2007-2010 har utbildningsnämnden haft det kommunala uppföljningsansvaret i Stockholm. Utbildningsförvaltningen har byggt upp ett system för uppföljning som innebär att förvaltningen genom registerkörningar upprättar listor över de ungdomar i staden i den aktuella åldersgruppen. Under de senaste åren har målgruppen uppgått till cirka 4000 ungdomar efter höstintagningen på gymnasieskolan. Gruppen har varit ganska konstant över tid.

Utbildningsförvaltningen har vidtagit olika åtgärder för att nå ungdomarna – främst genom brevkontakt och telefonsamtal. Ungdomarna erbjuds vägledande samtal vid gymnasieslussen. Utbildningsförvaltningen har också fem särskilda verksamheter riktade till den grupp unga som inte vill gå i vanligt gymnasium men

som kan tänkas sig delta i annan form av verksamhet. På detta sätt har cirka 1000 ungdomar per år slussats tillbaka till någon form av verksamhet inom gymnasieskolans ram. Detta är angeläget eftersom forskning visar att ungdomar som inte fullgör sin gymnasieutbildning har betydligt större svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det är av största vikt att denna verksamhet fortsätter och att stora ansträngningar görs även fortsättningsvis för att så många unga som möjligt ska återgå till skolan.

En stor grupp ungdomar som i början av hösten inte går i gymnasieskolan har annan sysselsättning som t.ex. arbete, studier utomlands m.m. Mot slutet av året kvarstår en grupp på cirka 1000 ungdomar i registret där staden inte vet hur de är sysselsatta, eller vilken typ av insatser de eventuellt skulle behöva. Listor över de som omfattas av uppföljningsansvaret och som utbildningsförvaltningen inte får kontakt med skickas kontinuerligt till stadsdelsförvaltningarna utifrån deras befolkningsansvar. Stadsdelsförvaltningarna har dock inget uttalat ansvar att vidta åtgärder utifrån listan – och de har därför också arbetat olika.

Stadsdelsförvaltningarna har möjlighet att i den mån de har kontakt med de aktuella ungdomarna, remittera dessa till insatser inom Jobbtorg Stockholm. I realiteten är det dock i stort sett enbart ungdomar över 18 år som erhåller försörjningsstöd som remitteras till Jobbtorg Stockholm och får insatser där. För de ungdomar som kommer har jobbtorgen en verktygslåda bestående av såväl ordinarie verksamhet som olika pågående utvecklingsprojekt.

Den grupp unga i åldrarna 16-20 år som omfattas av uppföljningsansvaret men som inte nås av utbildningsförvaltningens kontaktförsök och som inte heller uppstår försörjningsstöd, erbjuds i mycket liten utsträckning insatser från staden. Utmaningen när det gäller dessa är av två slag

- Att hitta dessa ungdomar
- Att erbjuda lämpliga insatser.

Jobbtorg Stockholm bedriver idag viss försöksverksamhet när det gäller att hitta denna grupp. Uppsökande verksamhet bedrivs inom ramen för två olika projekt; Merit och Unga-In. Inom vuxenutbildningen bedrivs projektet Järvalärling som också berör denna grupp.

Kvällsöppet ungdomsjobbtorget i Kista

Vid ungdomsjobbtorget i Kista görs ett försök med kvällsöppet för unga som inte tillhör jobbtorgens ordinarie målgrupp. Samarbete sker med stadsdelarnas fältassistenter, trygghetsvärdar etc. så att dessa kan slussa de ungdomar de möter till ungdomstorget. Denna verksamhet är ny och ska utvärderas under året. Kontinuerlig

kvällsöppetverksamhet på alla torg för denna grupp ungdomar kräver dock utökade resurser.

Inför 2012 bedöms arbetssätten behöva utvecklas ytterligare. Ett möjligt arbetssätt är att på varje lokalt jobbtorg utses en ansvarig som i samverkan med stadsdelarna arbetar med att utveckla formerna för att nå målgruppen. En resursförstärkning motsvarande en ungdomshandläggare på varje jobbtorg samt en centralt samordnande resurs skulle behövas. Detta kan kompletteras med särskilda öppettider på jobbtorgen om detta visar sig framgångsrikt i den försöksverksamhet som pågår i Kista.

Nämnden bedömer också att det kan behövas en särskild verksamhet som fångar upp den aktuella målgruppen och kan erbjuda motiverande insatser av olika slag och där jobbtorgens nuvarande verksamhet inte är den bäst lämpade. Det kan komma att medföra lokalbehov t.ex. i anslutning till något/några av befintliga jobbtorgslokaler för en mer öppen verksamhet för yngre ungdomar.

När det gäller insatser för den grupp unga som inte uppbär försörjningsstöd finns svårigheter i form av att det inte finns några ekonomiska incitament för denna grupp unga att delta i olika verksamheter. Tvärtom är det ett problem för dessa att delta i en praktik då det inte finns medel för SL-kort och andra kostnader som är kopplade till att delta i organiserad verksamhet. Även denna typ av frågor måste hanteras för att få fler av dessa ungdomar att delta i organiserade insatser i syfte att komma närmare tillbaka till skolan eller ut i arbete.

Arbetsmarknadsnämnden kommer under våren 2011 att i särskilt ärende behandla frågan om det fortsatta utvecklingsarbetet avseende det kommunala uppföljningsansvaret.

Sfi – svenskundervisning för invandrare (SFI-Stockholm)

Svenskundervisning för invandrare (sfi) är en egen skolform som vänder sig till personer som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket. Nämnden driver sfi i egen regi (cirka 15 procent) och av upphandlade aktörer (cirka 85 procent). Det övergripande målet för verksamheten är att undervisningen ska skapa förutsättningar för en delaktighet i det svenska samhället som leder till egen försörjning - arbete eller reguljära studier. De studerande ska klara målen för utbildningen och komma ut i arbete så snabbt som möjligt.

För att kunna svara mot målet att utbildningen ska leda till ett snabbt inträde i arbetslivet har verksamheten ett tydligt fokus på de studerandes kommande arbets- och yrkesliv. Under de senaste åren har utbildningsanordnarna arbetat fram moduler eller delkurser med yrkesinriktning och denna utveckling fortsätter. Ambitio-

nen är att utveckla fler yrkesinriktade moduler. Ett annat mål är att öka antalet sfi-studerande som har praktik under utbildningen.

SFI Stockholm har ett stort engagemang i det regionala samarbetet kring svenskutbildningar för yrkesutbildade s.k. sfx-utbildningar. Staden bedriver redan fyra sådana: för lärare, ingenjörer, lastbilsförare och ekonomer-jurister. För närvarande är bedömningen att det inte finns utrymme för fler sfx. Däremot bör SFI Stockholm verka för att få till stånd andra yrkesutbildningar som påbörjas inom ramen för sfi och avslutas parallellt med svenska som andraspråk.

Utbildningsanordnarna har utvecklat olika flexibla lösningar för att de studerande ska kunna kombinera studier i sfi med praktik och arbete: förutom studier på förmiddags-, eftermiddags- och kvällstid erbjuds också individuella scheman, studier på lördagar och distansundervisning. Denna utveckling fortsätter – bland annat har egen regi utvecklat en distanskurs. En satsning kommer att göras på s.k. mobilt lärande där modern it- och mobilteknik utnyttjas – en försöksverksamhet har redan kommit i gång.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen har ökat i och med att de har tagit över ansvaret för nyanlända flyktingar den 1 december 2010. Detta samarbete måste utvecklas ytterligare och nya samverkansformer prövas.

Målgruppen i sfi är mycket heterogen vad gäller faktorer som ålder, utbildningsbakgrund, tidigare arbetslivserfarenheter och tid i Sverige. Undervisningen är i hög grad anpassad till de studerandes förutsättningar och behov. Inom ramen för projektet Etablering Stockholm bedrivs ett delprojekt Rätt steg som riktar sig till analfabeter och andra kortutbildade i syfte att skapa metoder som underlättar denna grups väg mot integration och arbetsliv. Detta projekt har hittills varit framgångsrikt och de arbetsformer som utvecklats kommer att integreras i ordinarie verksamhet på SFI Västerort.

Antalet studerande har ständigt ökat under de senaste åren. Trots att flyktingmottagandet har minskat har det kommit fler och fler studerande – det handlar dels om anhöriginvandring, dels om en ökad inflyttning av EU-medborgare. 2009 var antalet helårsstuderande drygt 8 300, 2010 drygt 9 100. Det mesta tyder på att verksamheten även de närmaste åren kommer att vara omfattande. Därför är bedömningen att antalet helårsstuderande inom sfi kommer att uppgå till 8 850 per år under perioden 2011 – 2013.

Tidsbegränsning för sfi utreds

Regeringen har tillsatt en utredning (Dir.2009:117) om tidsbegränsning i svenskundervisning för invandrare. Betänkandet ska presenteras i mars 2011. Enligt förslaget ska de studerande få läsa sfi i högst två år fr.o.m. den 1 juli 2012. Eftersom det enligt förslaget kommer att göras särskilda övergångsbestämmelser på två år är bedömningen att verksamheten inte kommer att påverkas särskilt mycket under den här avsedda perioden om tidsbegränsningen genomförs enligt utredarens modell. Däremot blir konsekvenserna större på sikt – antalet studerande på sfi kommer successivt att minska samtidigt som grundläggande vuxenutbildning kommer att få en ökad tillströmning av studerande. De som inte klarar sfi på två år ska nämligen erbjudas möjlighet att studera svenska som andraspråk inom grundläggande vuxenutbildning under två år.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen arbetar utifrån Vision 2030 genom att aktivt följa upp verksamheten, analysera och jämföra resultat och nöjdhet samt utveckla vuxenutbildningen mot en skola i världsklass. Vuxenutbildningen strävar efter att få så nöjda studerande som möjligt där kunskapen ska stå i fokus och att individuella mål om arbete eller fortsatt högre utbildning infrias. Viktigt är också att stadens leverantörer av utbildning, såväl kommunala som privata, upplever att de behandlas professionellt och likvärdigt.

Arbetet och strävan inom Kommunförbundet Stockholms län (KSL) att skapa ett långsiktigt samarbete kring en vuxenutbildningsregion i Stockholms län fortskrider. Samtliga kommuner i länet har antagit denna utmaning.

Samverkan i regionen har fördjupats under året i samband med att Stockholm har genomfört en upphandling inom ramen för KSL med nio andra kommuner. De nya avtalen träder i kraft den 1 juli 2011 med 25 leverantörer. Avtalen är tecknade för två år med möjlighet till ett plus ett års förlängning. Varje kommun har sina egna avtal men gruppen om tio kommuner har för avsikt att arbeta gemensamt med resultat- och avtalsuppföljning, brukarundersökningar, utbildningsmässor etc. Den omfattande myndighetsutövningen som genomförs av stadens rektor ska även samordnas.

Förvaltningen fortsätter att samverka med utbildningsförvaltningen, Stockholms läns landsting samt stadsledningskontoret gällande projektet Vård- och omsorgscollege. Syftet med Vård- och omsorgscollege är att skapa en möjlig karriärväg i form av eftergymnasiala utbildningar för personer med erfarenhet av arbete och utbildning inom området. En utbildning inom projektet har startat och två ytterligare startar till hösten inom egen regi vid Åsö vuxengymnasium. Formellt är dessa

utbildningar inom ramen för Yrkehögskolan. Under hösten planeras för att Vård- och omsorgscollege övergår i ordinarie drift.

På nationell nivå pågår ett omfattande förändringsarbete gällande styrningen av skolan. En del reformer som berör vuxenutbildningen är redan klara och beslutade. Det gäller nya skollagen, ämnesplanerna i gymnasieskolan och den nya betygsskalan. Arbetet med en ny vuxenutbildningsförordning pågår på Utbildningsdepartementet. Beslut kan väntas hösten 2011.

Inför implementeringen av de nya reformerna inom vuxenutbildningen krävs omfattande informationsinsatser, tekniska anpassningar samt översyn av lärarbeståndet. Nedan redovisas de stora beslutade förändringarna samt ännu ej beslutade förslag som kommer att påverka vuxenutbildningen framöver.

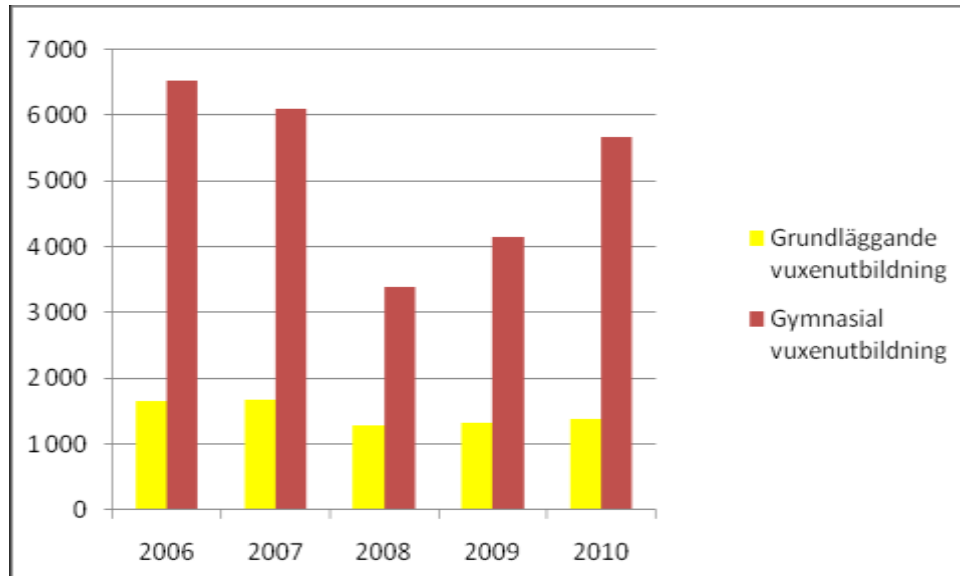
Utvecklingen av studerande

Inom vuxenutbildningen har antalet studerande ökat de senaste åren. År 2010 fanns det cirka 7 000 helårsstuderande inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning.

Antalet helårsstuderande bygger på den beräkning av poäng som ligger till grund för bedömning av studerandes rätt till helt studiestöd enligt Centrala studiestödsnämndens föreskrifter, d. v.s. 800 poäng. Antalet motsvaras därmed inte av verkliga heltidsstuderande individer. Ser man i stället till studerande individer så läste drygt 18 000 personer under läsåret 2009/2010 vid den kommunala vuxenutbildningen.

Det har inte gått att se något tydligt mönster när det gäller efterfrågan på vuxenutbildning och situationen på arbetsmarknaden. Detta gör det svårare att göra prognoser utifrån konjunkturläget. För den närmaste treårsperioden räknas dock inte med någon större ökning av antalet studerande. Åldersgrupperna som avslutar gymnasieskolan blir färre framöver. Det finns för närvarande heller inga uttalade planer på en fortsättning av den statliga yrkesvuxsatsningen som under senare år tillfört nya studerandegrupper på den gymnasiala nivån.

Antal helårsstuderande i kommunal vuxenutbildning 2006 - 2010

Konsekvenser av ny skollag

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010. Lagen ska tillämpas på utbildningar från och med den 1 juli 2011 men inom vuxenutbildningen först 1 juli 2012. Den nya skollagen innebär att samma regler ska gälla för offentliga och fristående skolor, om inget annat anges. Reglerna ska även i möjligaste mån vara desamma för alla skolformer. Några förändringar som Skolverket lyfter fram är att det blir en ökad rättsäkerhet för elever, vissa myndighetsbeslut kommer nu att kunna överklagas. Kraven på kvalitetsredovisningar och kommunala skolplaner tas bort. I stället ska huvudmannen planera, följa upp och utveckla sin verksamhet på lämpligt sätt. Arbetet ska dokumenteras och om brister iakttas måste huvudmannen alltid agera. Det blir även tydligare i den nya skollagen angående Skolinspektionens utökade befogenheter.

Specifikt för vuxenutbildningen (hämtat från Skolverket: Utmaningar för skolan – skollagen och de nya reformerna, 2010)

Målet för kommunal vuxenutbildning är att vuxna ska få stöd och stimulans i sitt lärande. Den som har fått minst utbildning ska prioriteras.

Liksom tidigare ska den studerandes behov och förutsättningar styra upplägget av utbildningen. Varje vuxenstuderande ska ha en individuell studieplan som ska innehålla uppgifter om utbildningsmål och planerad omfattning av studierna.

Kommunal vuxenutbildning ska ges på grundläggande och gymnasial nivå. Benämningarna grundläggande respektive gymnasial vuxenutbildning tas bort. Syftet är att tydliggöra att det inte alltid finns ett i förväg bestämt innehåll att följa. Sär- vux byter namn till särskild utbildning för vuxna.

Begreppet validering definieras i skollagen. Validering kan ske inom ramen för en orienteringskurs. Den som vill ska få resultatet av en validering skriftligt. Alla skolformer inom vuxenutbildningen får möjlighet att utfärda intyg. Intyg ska kunna utfärdas om den som slutfört en kurs vill ha sina kunskaper dokumenterade på annat sätt än genom ett betyg. Rektorn utfärdar intyg och huvudmannen ansvarar för att de studerande får information om möjligheten.

När en hemkommun beslutar att inte stå för kostnaderna för en utbildning som anordnas av en annan huvudman har den studerande rätt att överklaga beslutet hos Skolväsendets överklagandenämnd. Möjligheten att ta ut ansökningsavgift för utbildning på gymnasial nivå tas bort.

Legitimation av lärare och förskollärare

Den 2 mars 2011 fattade riksdagen beslut angående legitimation av lärare och förskollärare. I anslutning till propositionen(2010/11:20) redovisar regeringen sin syn på vad som ska krävas för att kunna få legitimation och hur systemet är avsett att fungera. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011 och ska tillämpas fullt ut från den 1 juli 2012. I propositionen framgår bland annat; Läraren eller förskolläraren ska ha examen och därefter ha visat sig lämplig för yrket under en introduktionsperiod på minst ett läsår för att få legitimation. Under introduktionsperioden ska en mentor, en legitimerad lärare eller förskollärare, ge råd och stöd till den nyutbildade.

Den som är legitimerad blir inte behörig för all undervisning, utan för viss verksamhet eller vissa skolformer, årskurser och ämnen. Endast legitimerade lärare och förskollärare ska få fastanställas och bara dessa ska få sätta betyg. Dessutom ska den som är legitimerad ha ett särskilt ansvar för undervisningen.

Regeringen gav i november 2010 Skolverket i uppdrag att förbereda och organisera arbetet med att legitimera förskollärare och lärare.

Delegerad betygsrätt

En ny lag som riksdagen beslutade om i juni 2010, SFS 2010:253, ger möjlighet för externa utbildningsanordnare som bedriver kommunal vuxenutbildning, sär- vux eller sfi att hos Skolinspektionen ansöka om betygsrätt. Skolinspektionen har även ett tillsynsansvar över de anordnare som erhållit den utökade betygsrätten.

Betygsrätten innebär förutom rätten att sätta betyg, att anordna provning och utfärda betyg. Rektor hos den privata utbildningsanordnaren får även ett utökat ansvar. Slutbetyg kan dock endast upprättas hos huvudmannen. Den förändrade lagstiftningen innebär att berörd myndighet avgör om den utökade betygsrätten skall omfatta den utbildning som upphandlas. Förvaltningen har för avsikt att nyttja den nya rätten för de utbildningsanordnare som har fått delegerad betygsrätt.

För staden bör den nya lagstiftningen leda till förenklad administration och tydligare ansvarsfördelning då kontrollen ligger närmare ansvarig utbildningsanordnare. Stora krav ställs dock även fortsättningsvis på huvudmannen så att en trygg och likvärdig betygsättning upprätthålls.

En nationell betygsdatabas för elektronisk insamling av slutbetyg och samlade betygsunderlag är under framtagande inom vuxenutbildningen. Stockholm har av Verket för högskoleservice, fått möjlighet att ingå i en testverksamhet innan systemet sätts i fullskalig drift.

Rätten att komplettera till grundläggande behörighet för intagning till högskolan för elever på yrkesinriktade program

Rätten för elever från gymnasieskolans yrkes- och lärlingsprogram att komplettera till grundläggande behörighet, kommer att få effekter för vuxenutbildningen fr.o.m. 2014.

En god arbetsmarknad kan göra att yrkes eleverna direkt efter gymnasiet får efterökt arbete. En sämre arbetsmarknad eller om den unge vill göra en yrkeskarriär kan göra att den väljer att komplettera till grundläggande behörighet istället. Dessa grupper tillåts att läsa redan idag, men det är oklart om gruppen framöver blir större med anledning av den nya rättigheten.

Nya antagningsregler till högskolan

Från och med 2010 ger de nya regler för antagning till högre utbildning effekter för vuxenutbildningen. Det är svårt att överblicka konsekvenserna av dessa förändringar eftersom reglerna ger fördelar eller nackdelar beroende på vilken nytta den enskilde har av meritpoäng eller möjligheten att placeras i olika urvalsgrupper.

Lärlingsutbildning för vuxna

Kommuner kommer från och med våren 2011 ges möjlighet att ansöka om ett särskilt statsbidrag för att genomföra lärlingsutbildning för vuxna med start hösten 2011. Förordningen (2010:2016) avser även lärlingsutbildning för utvecklingsstörda. Om statsbidrag utgår för lärlingsutbildningen, kan kommunerna även få ersättning till arbetsplatsen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. Utbildningen för den enskilda kan pågå under högst två år. Satsningen avser åren

2011-2014. Förvaltningen avser att ansöka om medel, till att börja med, för studerande inom LärVux, för att inför 2012 utvidga ansökan till att omfatta studerande inom den kommunala vuxenutbildningen.

Inom pilotprojektet Järvalärling visar erfarenheter att målgruppen studerande behöver en yrkesintroduktion innan de kan möta kraven som den statliga lärlingsutbildningen för vuxna kräver. Denna yrkesintroduktion bör inledningsvis fokusera på coachning för att sedan gradvis öka andelen arbetsplatsförlagt lärande och en övergång till reguljär utbildning.

EQF - European Qualifications Framework

Sverige ingår i en överenskommelse inom ramen för Europarådet om att skapa ett gemensamt europeiskt ramverk för kvalifikationer inom det livslånga lärandet; EQF (European Qualifications Framework). I överenskommelsen ingår 27 europeiska länder. Ramverket ska omfatta alla typer av kvalifikationer från informellt lärande till högre akademiska examina i totalt åtta nivåer. Hörnstenar i ramen är s.k. learning outcomes som ska uttryckas i kategorierna kunskap, färdighet och kompetens på varje nivå. I korthet går det svenska förslaget ut på att det nationella ramverket (NQF) ska ligga så nära det europeiska som möjligt. Regeringen har uppdragit åt Myndigheten för yrkesutbildning att ansvara för arbetet i Sverige. Från år 2012 ska alla nya examensbevis innehålla en hänvisning till EQF.

Projekt Järvalärling

I samverkan mellan vuxenutbildningen, Jobbtorg Stockholm, stadsdelarna i västerort samt Järvalyftet pågår en försöksverksamhet med lärlingsutbildning - "Järvalärling" inom vuxenutbildningen för unga som inte nås av formell utbildning men som skulle kunna vara intresserade av utbildning i annan form. Denna verksamhet är finansierad via Järvalyftet. Verksamheten vänder sig till unga 18-24 år och i praktiken är det i mindre utsträckning de som omfattas av det kommunala uppföljningsansvaret som deltar i verksamheten.

Upphandling och konkurrensutsättning av verksamheten inom Jobbtorg Stockholm och SFI Stockholm

Jobbtorg Stockholm

I grundförutsättningarna för starten av Jobbtorg Stockholm låg att de tjänster som skulle tillhandahållas avseende arbetsförberedande insatser för aspiranter skulle upphandlas i konkurrens av externa leverantörer.

Parallellt med förberedelserna inför etableringen av jobbtorgen genomfördes därför en upphandling av tjänster inom sju olika tjänsteområden. Senare har det genomförts en ny upphandling av tjänster för Jobbtorg Stockholm som innebär att

det slutits avtal med 16 leverantörer (inom 7 olika tjänsteområden). Det avtal som för närvarande gäller för köp av tjänster gäller från 1 september 2009 till 30 juni 2011 med möjligt förlängning om ett plus ett år.

Arbetsmarknadsnämnden behandlar frågan om förlängning av avtalen på sammanträdet i mars 2011. Omfattningen av den externt upphandlade verksamheten uppgår i budget 2011 till närmare 40 mnkr.

I övrigt beställs även arbetsförberedande tjänster av egenregiverksamhet i en omfattning om cirka 10 mnkr/år. Under 2011 kompletteras den s.k. jobbtorgsupphandlingen med en upphandling av tjänster som specifikt avser målgruppen Jobbtorg Resurs där aspiranter bedömts ha behov av ännu mer förfinade och fördjupade insatser. Det avser tjänsteområdena ”Fördjupad kartläggning”, ”Arbetsträning i viss miljö”, samt ”Supported employment”.

Bedömningen är att volymen arbetsförberedande insatser för målgrupperna kommer att ligga kvar på en i stort sett oförändrad nivå under perioden.

SFI Stockholm

En mycket stor del av verksamheten inom SFI upphandlas i konkurrens. För närvarande bedrivs verksamheten vid två kommunala enheter, SFI Söderort och SFI Västerort samt hos fyra upphandlade utbildningsanordnare. Förhållandet mellan egenregi och upphandlade har hittills varit 15 procent egenregi och 85 procent externa utbildningsanordnare

De nuvarande avtalen går ut vid halvårsskiftet 2011. Upphandling pågår beträffande tilldelning av tjänstekoncession avseende svenskundervisning för invandrare. Tjänstekoncessionen löper fram till den 30 juni 2013 med option på förlängning med upp till ett plus ett år, dock längst t o m den 30 juni 2015.

Kompetensförsörjning

En viktig fråga för förvaltningen under 2012-2014 handlar om att säkra chefsförsörjning inom arbetsmarknads- och sfi-området. Enligt prognos kommer cirka 8 chefer och biträdande chefer att nå pensionsålder under denna period. Det motsvarar cirka 17 procent av antalet chefer och biträdande chefer inom dessa områden. För perioden 2015-2017 är det ytterligare minst 10 chefer och biträdande chefer som når pensionsålder. Konjunkturuppgången och konkurrensen om arbetskraften på marknaden förutspås att öka och därmed är chefsförsörjningen en prioriterad fråga för förvaltningen där fokus ligger på att säkerställa en intern tillväxt i organisationen i kombination med ökad attraktionskraft för att klara dessa pensionsavgångar.

När det gäller kompetensförsörjningen generellt inom sfi, jobbtorg och START så har medarbetarna lång erfarenhet och hög medelålder. 53 procent av alla medarbetare inom arbetsmarknadsavdelningen och sfi är 50 år eller äldre och 18 procent av dessa når pensionsålder under 2012-2014. Det är framförallt sfi, jobbtorg och START som kommer att känna av att många når pensionsålder. Med anledning av detta kommer nämndens arbete med att säkerställa tillväxt och kompetensutveckling prioriteras på befattningarna sfi-lärare, jobbmatchare, arbetsledare, jobbcoacher samt vissa specialistbefattningar under budgetperioden.

De skärpta kraven i den nya skollagen på lärarbehörighet innebär att läraren måste vara behörig i de ämnen och för de årskurser som betyg ska sättas i. Hur många av de tillsvidareanställda lärarna inom vuxenutbildnings egen regin som kommer att anses vara obehöriga med de förändrade behörighetskraven finns det inte kunskap om i dagsläget. Oklart är även vilka övergångsbestämmelser som ska råda. En kartläggning av lärarnas kompetens kopplat till de nya behörighetskraven kommer att göras. Ett förvaltningsövergripande system ska införskaffas i syfte att nämnden får kunskap om behörighetskompetens på individnivå. Utifrån kartläggningen kan kompetensutveckling planeras. Beträffande den upphandlade verksamheten ställs stora krav på nämnden att följa lärarbehörigheten på individnivå framöver.

Av den pedagogiska personalen inom vuxenutbildningens egen regi är en stor del, 43 procent över 60 år. Åldern i kombination med nya lärarlegitimationskrav och hur stor andel av de vuxenstudierande som väljer att studera inom egen regi gör rekryteringsbehoven något oklara. Gällande skolledare finns endast ett marginellt rekryteringsbehov.

Nämndens arbete med hälso- och frånvarofrågor samt ett aktivt arbete med stadens rehabiliteringsprocess är fortsättningsvis mycket viktigt. Den trend med minskad sjukfrånvaro som socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har haft de senaste åren från 6,9 procent (2009) till 4,4 procent (2010) bör fortgå för den nya arbetsmarknadsförvaltningen. Siktet är framförallt inställt på att sänka korttidsfrånvaron och nämnden har ett fortsatt fokus på att säkerställa utvecklingsarbetet som bedrivs i verksamheterna.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

<i>Mnkr</i>	<i>Budget</i>	<i>Plan</i>	<i>Plan</i>
	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
Driftverksamhet			
Driftverksamhet	-666,6	661,2	661,6
Avskrivningar			

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

Internräntor			
Kostnader	666,6	661,2	661,2
Intäkter	6,3	6,3	6,3
Netto	660,3	655,3	655,3

Nämndens nettobudget för driftverksamheten uppgår till cirka 660 mnkr. Enligt plan kommer nämndens nettobudget att minska med 5 mnkr 2012 och 2013. Minskningen av budgeten gäller projektet Järvalärling. Inom ”Järvalärling” utvecklas yrkesutbildning särskilt riktad till den grupp ungdomar som står utanför arbete och utbildning. ”Järvalärling” bedrivs i samverkan med Järvalyftet, stadsdelarna i västerort samt Hantverksakademien.

Utifrån nämndens bruttokostnadsram kan konstateras att en kostnadsökning på 2 procent motsvarar cirka 13 mnkr.

Nämndens förslag till strategiska satsningar för att bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål framgår i detta ärende. Ytterligare några angelägna punkter lyfts fram i sammanställningen nedan. Förvaltningen bedömer att det finns behov av att stärka resurstilldelningen inom staden på några områden:

3.1.1 Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Återställande av Hantverksbyn

En angelägen framtida kostnad att ta hänsyn till är återställandet av Hantverksbyn. Verksamhet har bedrivits i stadens regi på denna plats sedan 1917 då muren runt Skogskyrkogården uppfördes som en beredskapsåtgärd. Därefter har olika nämnder ansvarat för olika verksamheter inom Hantverksbyn. Eftersom bygglovet inte kommer att förlängas måste fastigheten återställas till parkmark. Att återställa fastigheten med dess 43 olika byggnationer är en uppgift som kräver särskild expertkunskap. Det är även svårt att budgetera för återställandet. En grov uppskattning ger vid handen att kostnaderna kan bedömas till mellan 3 och 4 mnkr. Med hänsyn till detta föreslår nämnden att ansvaret för återställandet av Hantverksbyn bör läggas hos någon nämnden som till skillnad från arbetsmarknadsnämnden har denna kompetens.

Egenfinansiering i projekt

Jobbtorg Stockholm har ett tydligt uppdrag att bedriva metodutvecklingsarbete och att använda de möjligheter som ESF och andra liknande fonder ger. Under 2009-2010 har nämnden beviljats medel till fem stora genomförandeprojekt om sammanlagt inom olika områden. Under våren 2011 lämnas ansökningar om ytterligare två genomförandeprojekt till ESF.

Samtliga ESF- projekt bygger på förutsättningen att staden går in med egna medel i projekten. En stor del av dessa medel utgörs av försörjningsstöd som kan användas som medfinansiering. I viss utsträckning behöver resurser skjutas till utöver detta. För 2011 inryms detta i budget för Jobbtorg Stockholm. Motsvarande resurser behövs för kommande år för att projekten ska kunna genomföras enligt plan. Särskilt för de grupper som inte tillhör jobbtorgens ordinarie målgrupp är dock frågan om medfinansiering svårlöst då medel för dessa inte rimligen kan tas från jobbtorgen samtidigt som stadsdelsnämnderna har stora svårigheter att klara av en kontant medfinansiering inom ramen för sin budget.

3.2 Investeringar

Nämnden har under 2011 en investeringsbudget på 0,3 mnkr.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga projekt som överstiger 50 mnkr.

4. Övriga redovisningar

E-tjänster för Jobbtorg Stockholm

Arbetet och processerna runt jobbtorgen i Stockholms stad bygger mycket på god kommunikation mellan olika parter; aspiranter, coacher, matchare, IT-pedagoger samt externa anordnare. Kommunikationen är idag till stora delar pappersbaserad och manuell.

Genom att utnyttja Internets möjligheter för att dela information ska detta arbete effektiviseras väsentligt genom en gemensam portal med e-tjänster och gemensam databas, Jobbtorgsportalen. Projektet har kartlagt cirka 30 e-tjänster som är efterfrågade av aspiranter och anordnare. I och med att man kan minska det manuella kommunikationsarbetet med cirka 50 procent samtidigt som kvaliteten höjs kommer vissa besparingar kunna göras och målet är att den tid som idag används till administration istället kan användas till vägledning av aspiranterna.

Under arbetet med Jobbtorgsportalens första fas framkom behov av ytterligare tjänster som kan addera värde åt samtliga inblandade parter. Tjänsterna som framtagits under fas 1 är till stora delar relaterade till kärnan i Jobbtorg Stockholms verksamhet med tjänster som möjlighet för aspiranten att följa sitt ärende, se jobbplaner och ändra kontaktinformation, möjligheten för medarbetare att administrera avrop och se aktuella rekryteringar samt att de externa leverantörerna kan sammanställa deltagarlistor och hantera frågor kring frånvaro och närvaro.

E-tjänsterna i fas 2 är naturliga utvecklingssteg för Jobbtorgsportalen och kommer att underlätta vardagen för aspiranter, leverantörer och jobbtorgspersonal. De tjänster som fas nummer 2 omfattar är: SMS-avisering, tonval för sjukanmälan

och anmälan för vård av barn, förstudie av framtida faktureringsrutin, editera checklista, gruppregistrering, visa lediga praktikplatser i Stockholm stad samt integrering av praktikadministrationsverktyget Jobbtorgssöken. Fas 2 beräknas pågå under 2011-12 och med största sannolikhet kommer en fas 3 och 4 att kopplas på och pågå 2012-14. Införandet av e-tjänsterna kommer att öka kostnaderna med cirka 0,1 mnkr per år.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Arbetsmarknadsavdelningen och sfi arbetar aktivt med att få balans i lokalbeståndet, dels genom effektiviseringar av lokalytor och dels genom frånträde eller samutnyttjande. Lokalförsörjningsplanen kompletteras regelbundet.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av faktorer som förändrar behovet av lokaler

Verksamheter, främst kontor, som har brister i exempelvis brandskydd, tillgänglighet, miljö- och hälsoskydd kan bli föremål för översyn under planperioden. Ett antal kontorslokaler kan under planeringsperioden inom förvaltningen bli aktuella för effektivisering/ samutnyttjande vilket ger möjlighet till frånträde av lokaler.

5.3 Kapacitet

Arbetsmarknadsavdelningen och sfi har för närvarande cirka 25 kontrakt och på ett 25 tal adresser. Förhyrd yta uppgår till cirka 25 000 kvm. Den totala årshyran beräknas till cirka 26,4 mnkr. Avdelningen arbetar aktivt med att få balans i lokalbeståndet, dels genom effektivisering av lokalytor och dels genom frånträde eller samutnyttjande. Inom vuxenutbildningen finns fem enheter, varav fyra är skolenheter. Den sammanlagda årshyran beräknas till 18,8 mnkr.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Vad gäller uppföljningsansvaret för 16-19 åringar bedömer förvaltningen att verksamheten kan komma att behöva särskilt utformade och centralt belägna lokaler som lätt ska kunna nås med allmänna kommunikationsmedel från hela staden.

Vidare kan ytterligare gemensamma insatser och utvecklingsprojekt leda till behov av nya lokaler.

Avvecklingen av START:s Hantverksby och nyanskaffning av lokaler p.g.a. av att verksamheten inte fått förlängt bygglov efter 31 december 2012 och därför måste verksamhetens avveckling påbörjas senast 30 mars 2012. Idag har nämnden ingen hyreskostnad för lokalerna. Nämndens ekonomiska åtagande är underhåll av plank samt de byggnader nämnden förfogar över samt kostnader för el. Kostnad kommer

att uppstå för avveckling samt nyetablering samt hyreskostnader som inte tidigare funnits för verksamheten.

Inom Åsö vuxengymnasium, annex Västerort, bedrivs idag i begränsad omfattning kommunal vuxenutbildning. På samma ställe bedrivs sfi, under namnet SFI Västerort. De båda enheterna är inrymda i Kämpingskolan. Utbildningsnämnden har sagt upp hyreskontraktet per den 31 december 2011 med anledning av att lokalerna är alltför stora för verksamheternas behov i kombination med att lokalerna står inför en omfattande ventilationssanering med evakuering som följd. Inom den kommunala vuxenutbildningen har det under ett flertal år varit ett minskat studerandeinflöde. Studerande som har pågående studier föreslås flytta över till moderskolan. Förvaltningen har tillsatt en arbetsgrupp för att hitta nya lokaler i området för SFI Västerort och andra verksamheter som är anpassade till målgruppen. Nya lokaler ska ha anskaffats till den 1 januari 2012 för att verksamheterna ska kunna fortsätta utan avbrott.

5.5 Kostnadsutveckling

Hyresnivåerna förväntas öka under planperioden i takt med inflationen.

Inom Frans Schartaus Handelsinstitut är en ombyggnad förestående, dels ska enheten tillgänglighetsanpassas dels ska ventilationssystemet byggas om för att svara mot gällande normer. Arbetet beräknas att påbörjas 2013 och kostnaderna bedöms uppgå till mellan 5,0 mnkr och 8,0 mnkr.

5.6 Övrigt

Finansieringsformen vid om-, ny- och tillbyggnader, d.v.s. att hyresvärden kan ta ut ett hyrestillägg avseende amorteringar och räntor för byggnadsinvesteringen och verksamhetsanpassningen, kan bli ett problem, då denna kostnad tillkommer på den ordinarie bruksvärdeshyran. Det innebär att den totala hyreskostnaden, kan bli så hög att t.ex. en samlokalisering av verksamheter i yteffektiva lokaler omöjliggörs.

Bilagor

Bilaga : Förvaltningsunderlag, taxor och avgifter